

**Bryssel den 8 november 2024
(OR. en)**

15031/24

**JEUN 270
SOC 793
EMPL 543
AGRI 768
SUSTDEV 118
EDUC 403**

NOT

från:	Rådets generalsekretariat
till:	Ständiga representanternas kommitté (Coreper)/rådet
Ärende:	Föränderliga demografiska trender skapar möjligheter för ungdomar på landsbygden – <i>Riktlinjedebatt</i>

För delegationerna bifogas det bakgrundsdocument som har utarbetats av ordförandeskapet som underlag till riktlinjedebatten vid mötet i rådet (utbildning, ungdom, kultur och idrott) den 25–26 november 2024.

Föränderliga demografiska trender skapar möjligheter för ungdomar på landsbygden**Riktlinjedebatt**

De demografiska trenderna i Europeiska unionen definieras i allt högre grad av en åldrande befolkning, och många medlemsstater står inför avfolkning, vilket leder till ökad brist på arbetskraft i dessa områden. Dessa förändringar inverkar i hög grad på våra samhällen, både nuvarande och framtida generationer, och påverkar EU:s konkurrenskraft, motståndskraft och allmänna välbefinnande. De demografiska förändringarna har också stor inverkan på den territoriella, ekonomiska och sociala sammanhållningen, inbegripet samarbetet mellan generationerna, och vissa medlemsstater och regioner står inför fler av dessa utmaningar än andra.

Landsbygdsområdena i EU utsätts i allt högre grad för dessa djupgående demografiska förändringar. Avfolkning är inte unik för landsbygdsområden, men sådana regioner, och i synnerhet ungdomar, drabbas oproportionerligt hårt av dessa demografiska skiften. Landsbygdsområden har i genomsnitt betydligt äldre befolkning än tätorter, och det är troligare att de kommer att drabbas av befolkningsminskning. Jämfört med stadsbefolkningen är det nästan dubbelt så sannolikt att landsbygdsbefolkningen bor i ett område där antalet högkvalificerade och unga arbetstagare minskar¹. Regioner med en åldrande befolkning, låg utbildningsnivå och många ungdomar riskerar dessutom att hamna i en kompetensutvecklingsfälla, vilket undergräver deras förmåga att bygga upp hållbara ekonomier². Att skapa stödjande miljöer som uppmuntrar ungdomar att stanna kvar på landsbygden är därför avgörande för att bevara och utveckla dessa regioner.

¹ Arbetsdokument från kommissionens avdelningar, som åtföljer dokumentet *Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén, En långsiktig vision för EU:s landsbygdsområden – för starkare, sammanlänkade, resilienta och välmående landsbygdsområden 2040* (SWD(2021) 166 final).

² Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén: *Utnyttja talangen i Europas regioner*, COM(2023) 32 final.

Ungdomar är inte bara företrädare för våra samhällens nutid och framtid utan är också oumbärliga katalysatorer för framsteg. De tillför innovativa idéer, nya perspektiv och dynamik som är avgörande för att ta itu med dagens komplexa utmaningar. Ungdomars närvaro, innovation och vitalitet kan skapa nya möjligheter, en blomstrande lokal miljö och bidra till bättre resultat i dessa regioner. Många landsbygdsområden och avlägsna regioner i EU står dock inför särskilda demografiska utmaningar, vilket minskar ungdomars inflytande och utveckling i den lokala miljön.

Minskningen av befolkningen i arbetsför ålder på landsbygden och i mindre utvecklade områden hämmar tillväxten och påverkar direkt Europas konkurrenskraft, vilket utmanar den ekonomiska, territoriella och sociala sammanhållningen i EU. I takt med att arbetskraften minskar får landsbygdsområdena allt svårare att locka till sig investeringar och upprätthålla den ekonomiska tillväxten. I takt med att ungdomar flyttar bort från landsbygdsområden lämnas dessa regioner utan det humankapital och den kompetens som krävs för att driva på innovation och utveckling, vilket ytterligare förvärrar de utmaningar som redan finns. Europeiska kommissionens meddelande *Utnyttja talangen i Europas regioner* ger strategisk vägledning för att vända denna trend genom att omvandla dessa regioner till livskraftiga och talangdrivna ekonomier. Nyckeln till detta är en integrerad strategi som fokuserar på att diversifiera sysselsättningsmöjligheter och talangutveckling, förbättra utbildning av god kvalitet och göra landsbygdsområden mer attraktiva för boende, lärande och arbete. Dessa strategier, som stöds av sammanhållningspolitiken och EU-medel, är avgörande för att säkerställa en hållbar utveckling i landsbygdsområdena och upprätthålla den europeiska ekonomins konkurrenskraft.

Det är viktigt att komma ihåg att de demografiska förändringarna på landsbygden inte bara påverkar ekonomin utan också har djupgående konsekvenser för den sociala strukturen i dessa samhällen. Ungdomar i dessa regioner kan löpa större risk för social utestängning och isolering samt begränsad tillgång till utbildning och arbetstillfällen av god kvalitet, till sociala tjänster, hälso- och sjukvårdstjänster samt mark, och löper större risk att inte ha tillräcklig representation i beslutsfattandet. Dessa problem kan tillsammans med den geografiska isoleringen av vissa landsbygdsområden förvärra den sociala och ekonomiska utestängningen och försvaga samhällets förmåga att överleva på lång sikt. Lokalsamhällen, lika tillgång till utbildning av hög kvalitet och lokala möjligheter inom högre utbildning kan dock också spela en avgörande roll för att behålla ungdomar och mildra de demografiska förändringarna, t.ex. fenomenet kompetensflykt. Starka band i lokalsamhället, social inkludering, lokalt bostadsstöd och möjligheter till meningsfullt deltagande kan bidra till att hålla ungdomar på landsbygden engagerade och investera i sitt lokala område³. Att främja rättvisa och samarbete mellan generationerna blir avgörande för att ta itu med dessa utmaningar. Genom att främja samarbete och förståelse mellan yngre och äldre generationer kan man bygga starkare och mer motståndskraftiga samhällen. I EU:s ungdomsstrategi 2019–2027 och dess europeiska ungdomsmål #3 och #6 betonas vikten av att främja inkluderande samhällen och skapa landsbygdsområden där ungdomar kan förverkliga sin fulla potential och blomstra lokalt⁴. Att ge ungdomar på landsbygden egenmakt är inte bara av största vikt för deras individuella framgång, utan är också avgörande för att vända den demografiska nedgången och blåsa nytt liv i landsbygdsområden. Genom att investera i deras potential kan vi skapa mer dynamiska, innovativa och hållbara samhällen som är bättre rustade att möta framtida utmaningar.

³ Bárta, O., och Moxon, D. (2024). EUYD10 EU Youth Conference in Budapest, Hungary. Final Conference Report. Zenodo. <https://doi.org/10.5281/zenodo.13836827>

⁴ Resolution från Europeiska unionens råd och företrädarna för medlemsstaternas regeringar, församlade i rådet, om ramar för det europeiska samarbetet på ungdomsområdet: Europeiska unionens ungdomsstrategi 2019–2027 (2018/C 456/01).

I kommissionens meddelande *Befolkningsutvecklingen i Europa: en verktygslåda med åtgärder*⁵ tillhandahålls en uppsättning politiska verktyg som står till medlemsstaternas förfogande för att hantera demografiska förändringar och deras inverkan på EU:s samhälle och ekonomi, inbegripet dess globala konkurrenskraft, där en av de fyra pelarna fokuserar på ungdomar. I detta syfte bör offentlig politik och offentligt stöd på relevant nivå anpassas i syfte att stödja och stärka de yngre generationernas förmåga att blomstra, utveckla sina färdigheter, ha lättare tillgång till arbetsmarknaden och till bostäder till ekonomiskt överkomliga priser.

Mot bakgrund av ovanstående uppmanas ministrarna att diskutera följande vägledande frågor. Inläggen bör begränsas till högst 3 minuter.

Diskussionsfrågor:

- Hur kan man på ett effektivt sätt ta itu med de demografiska trender som mest påverkar ungdomar som bor på landsbygden och i avlägsna områden?
- Hur kan ungdomar som bor på landsbygden och i avlägsna områden, särskilt de med begränsade möjligheter, ges egenmakt att använda sin outnyttjade potential för att blomstra lokalt?
- Hur kan bästa praxis på lokal, regional, nationell och europeisk nivå spridas och genomföras i medlemsstaterna för att minska regionala skillnader och avfolkning och förhindra att ungdomar lämnar dessa områden?

⁵ EUR-Lex – 52023DC0577 – SV – EUR-Lex (europa.eu).